

NARRACJA

Wypowiedzi mają swoją superstrukturę:

- 1) rozmowa
- 2) dialog
- 3) narracja
- 4) opis
- 5) opowiadanie

Tekst- jednozdaniowe lub wielozdaniowe wypowiedzi pisane lub mówione. To całość informująca o czymś np. O jakiejś rzeczywistości tworzący całość. Może się składać z równoważnika zdania np. deszcz pada

Tekst to werbalny rezultat pisania, mówienia, sygnalizowania. To skończona intencja mówiącego.

Najpierw jest intencja- ona jest warunkiem wypowiedzi .

Intencję możemy realizować:

*słowem

*gestem niewerbalnym- stanowią integralny składnik wypowiedzi.

Spójność wypowiedzi- każde nowe zdanie zaczyna się w tym momencie, kiedy kończy się poprzednie np. Koń biegnie drogą. Droga jest szeroka.

Dyskurs- (rozmowa, dialog- synonimy dyskursu) to rozmowa, rozprawa, rozumowanie, to każde użycie języka dłuższe niż zdanie, to interakcja społeczna przy udziale języka. Dyskurs nie jest formą zamkniętą, może się toczyć i toczyć.

Narracja jest dłuższa od dyskursu, o strukturze zamkniętej, ma charakter linearny czasowy, ciągły, budowana według następstwa czasowego

Narrator * przedstawia

* interpretuje

* ocenia

Opowiadanie: * aspekt dynamiczny

* ciąg zdarzeń

* komplikacja, czyli nastąpi coś złego

Typologia, podział opowiadania wg. Kulawika:

Opowiadanie:

- właściwe- historyjki obrazkowe dziecięce

- informacyjne

- unaoczniające

Typologia wg. Nagajowej: (szkoły używały terminu tekst a nie opowiadanie)

Opowiadanie:

- odtwórcze- historyjka obrazkowa

- twórcze- nie ma pamięci tekstu, jest obrazek

- fikcyjne- oparte o doświadczenia narratora, który był świadkiem

Nasuwa się refleksja, pytanie: Kiedy opowiadanie twórcze jest fikcyjnym?

Inaczej jest, kiedy widzimy historyjkę na obrazku, inaczej mózg pracuje, kiedy słucha opowiadania, inne wrażenia występują jeżeli mówimy o tym, gdy odtwarzamy np. film

W podejściu psychologicznym i w literaturze narracja jest wtedy, gdy mówimy komuś o czymś, jest to sposób rozumienia rzeczywistości i świata

U Trzebińskiego narracja to funkcja umysłu służąca interpretacji rzeczywistości i świata.

B. Bokus z UW. podaje uniwersalny opis narracji dziecięcej. Mówi ona, że jest to opis serii zdarzeń, które odbyły się w przeszłości lub opowiada je tak, jakby zdarzyły się w przeszłości.

U Bokusa jest linia narracji i budowanie pola narracji.

Linia narracji- logiczna całość

Kompetencja narracyjna (opowiadanie) - rozwija się między 3 a 5 r. ż. , może trwać nawet do 10 r. ż.

Narracja ma 2 płaszczyzny:

- 1). Tekstowa- semantyczna
- 2). Dyskursywna- pragmatyczna

Sytuacje odniesienia- to co się przenosi z sytuacji rzeczywistej w tekst np. Pies biegnie. Chłopiec goni psa- obraz odniesienia sposobu na świat- jak narrator interpretuje świat. Inna jest sytuacja odniesienia u dzieci z Z. Downa, inna u dzieci autystycznych, inna u dzieci z niedosłuchem. Dzieci w przedszkolu nie potrafią przełożyć na język obrazka, nie mają linii narracji np. dzieci opowiadają każdy obrazek oddzielnie, a nie potrafią połączyć go w całość, w opowiadanie. Dzieci przedszkolne nie mają myślenia przyczynowo- skutkowego- mówią jak widzą z obserwacji. Nie potrafią opowiadać co było najpierw.

Opis- stan, wygląd postaci, przedmiotu, sceneria wydarzeń relacjonowanych w narracji. W opisie jest określenie miejsca, gdzie mają się odbyć wydarzenia. Opis kształtuje się na poziomie myślenia abstrakcyjnego- czyli po 10 r. ż.

Opis

- 1). Relacje przestrzenne:

pierwszy komponent:

- a). generalizacja, czyli podanie tytułu np. Na obrazie jest

Tu jest

- b). przestrzenność- patrząc na obraz narrator ustala plan

- c). prezentatywność- opis zdarzeń w przestrzeni np. Dzieci jeżdżą na sankach, a jeden chłopiec spadł z sanek

- d). atemporalność (statywność)- nacechowana jest przestrzeń, czas nie jest nacechowany

Koda, czyli zakończenie: Żyli długo i szczęśliwie

Komplikacja- nastąpi coś złego

Historyjki z wyd. Harmonia są proste, czasowe, ale nie ma w nich przyczyny i skutku